

Ubuntu: afstappen of overstappen?

Henk van Andel

Er zijn heel veel Linux-distributies. Eigenlijk een drama. Maar ook wel een zegen. Het biedt een ruime keus aan de gebruikers. Veel distributies zijn ‘algemeen’, maar nòg meer distributies zijn toegespitst op een toepassingsgebied. Het nieuwste toverwoord is *Ubuntu*. Het doet denken aan voodoo. En dat is niet eens zo ver naast de waarheid. Het woord ‘Ubuntu’ betekent in het oud-Afrikaans zoiets als ‘menselijk zijn voor anderen’.

Dus zoiets als het socialisme vertaald naar Linux.

Ubuntu is heel gebruikersvriendelijk gebleken. En bovendien gemakkelijk te installeren, ook voor Windows gebruikers. Geen wonder dat Ubuntu in korte tijd naar de top steeg op de hit-parade van DistroWatch.com.

Waarom Ubuntu?

Laat ik eerst eens even uitleggen waarom ik opeens als ‘notoir Windows-fan’ met een Linux-distributie kom aanzet-

ten. Nou ja, zo’n Windows-fan ben ik eerlijk gezegd niet, maar op Linux-evenementen ben ik meermaals pleiter voor Windows geweest. Om enig tegenwicht te bieden voor de vaak ongeremde Linux-fans die soms blind lijken voor alles wat anders is dan Linux en vrijwel zeker ongenueanceerd Windows en de niet uitgenodigde geestelijke vader (ene Bill) regelrecht de hel in prijzen.

DVD-ROM GigaHits 2007-1

Om de DOSgg-discs uit te testen

moet ook de werking onder Linux uitgeprobeerd worden. Dat doen in principe experts van het DOSgg Linux Platform, maar je wilt wel eens zelf vast kijken hoe het eruit ziet onder Linux. Dan probeer ik snel even een ‘live distribution’ uit. Met wisselend succes, eerlijk gezegd vaak met een fiasco. Mijn desktop en notebook schijnen een hekel te hebben aan de recente live Linux-distributies, waaronder Knoppix. Ze lopen bijna allemaal vast in het begin op een stukje hardware dat niet goed herkend wordt. Lastig.

Totdat ik een Ubuntu-distributie in handen kreeg en probeerde. Ik had er al veel over gehoord en gelezen, maar daar was het bij gebleven. “De zoveelste distributie,” dacht ik. “Lamaar”

Ubuntu 6.10 bleek echter keurig live op te starten, al mijn hardware te herkennen en in no time verbinding met internet te hebben. Er zit bovendien een grote hoeveelheid software in. Het geheel

bleek overzichtelijk en gemakkelijk in de omgang. Zo zie ik dat graag, dus ben ik verder gaan experimenteren en spelen.

Een stukje geschiedenis

Lees rustig verder, ook als je niet van geschiedenis houdt. Want Ubuntu heeft nauwelijks een geschiedenis. De eerste release is uitgekomen in oktober 2004 en kreeg gelijk als versienummer 4.10. Inmiddels zijn

we aangekomen bij versie 6.10, uitgekomen in oktober 2006. Aha, je begrijpt het al: het eerste getal (vóór de punt) geeft het jaartal aan en het tweede getal duidt op de maand. En in principe elke 6 maanden een nieuwe versie. Daar kan Bill een puntje aan zuigen!

De volgende release staat gepland voor april 2007. Wie raadt het versienummer? De eerste die een mailtje stuurt aan voorz@DOSgg.nl met het goede versienummer, wint het USB warmhoudplaatje voor de kop koffie. Zie hiervoor de eMailing met een Preview van deze SoftwareBus.

Na dit kleine intermezzo weer verder met Ubuntu. De geestelijk en financieel vader van dit moois is de miljonair Mark Shuttleworth. Juist ja, die ruimte-tourist. Hij stopt miljoenen per jaar in zijn Ubuntu Foundation die voor de financiering zorgt en zijn bedrijf Canoni-

cal dat de ontwikkeling, distributie en promotie voor zijn rekening neemt. Dat distribueren gaat via internet, maar je kunt ook een gratis CD-ROM aanvragen. Zelfs geen verzendkosten. Als de DOSgg ook zo'n financier op de achtergrond had, dan zouden we de SoftwareBus ook weggeven. Nou ja, eigenlijk doen we dat al voor die luttele € 12 per jaar.

Ubuntu 6.10 DVD versie op GigaHits

Op GigaHits 2007-01 hebben we de meest actuele Ubuntu-release opgenomen. Deze heeft de koosnaam 'Edgy Eft', wat volgens Wikipedia 'bijdehante salamander' moet betekenen. Net zoiets als Windows Vista, wat veel lekkerder (commerciëler?) klinkt dan Windows NT 6.0, toch?

Er zijn twee versies: een CD-ROM en een DVD-ROM versie. De CD-ROM versie bevat alles wat nodig is om te beginnen, inclusief ca 1.000 programma's. De DVD-versie is ongeveer 3,5 Gigabyte groot en bevat ca 4.000 programma's die naar behoefte extra geïnstalleerd kunnen worden. Om de DVD-versie op deze GigaHits te kunnen zetten hebben we deze moeten oprekken tot een dual layer DVD met dus ca 8,5 Gigabyte capaciteit.

Opstarten als live-distributie

Je moet je BIOS zo instellen dat je PC vanaf een CD- of DVD-ROM kan opstarten. Dat doe ik eigenlijk standaard, want als er geen disk in de drive is of de disk in de drive niet bootable is, start de PC gewoon vanaf de harde schijf op.

Dat kan natuurlijk fout gaan; per ongeluk kan nog een bootable disk in de drive zitten, terwijl je eigenlijk vanaf de harde schijf wilde opstarten. De Giga-Hits en ook de Ubuntu-disk heeft daaraan gedacht: je krijgt eerst een menu met de mogelijkheid om alsnog vanaf de harde schijf op te starten.

De live-distributie start erg snel op, als ik dat vergelijk met andere live-distributies. Je kunt een aantal dingen vooraf instellen; met F2 bijvoorbeeld de taal en het toetsenbord. Ik deed dat niet, Ubuntu begroette mij in het Engels met een standaard bruine Gnome-desktop. Voor de verandering bevindt de menubalk zich bovenin het scherm. Het scherm is heel opgeruimd, er zijn de volgende keuzen:

- Applications: hier kun je een aantal standaardapplicaties opstarten. Het meeste voor de beginner zit er al in, maar met Add/Remove.... kun je kiezen welke van de ca 4.000 programma's op de DVD je nog wilt installeren. Dat werkt overigens niet in de live-versie, want die schrijft helemaal niets op de harde schijf.
- Places: je desktop, schijven, aanmaken CD's etc.
- System: In het Preferences submenu stel je bijv. (alsnog) de taal en het type toetsenbord in, of een screensaver, de instellingen van je muis enzovoort. Er is nog een submenu: Install. Daar ga ik het hierna over hebben.

Installatie

Het installeren van Ubuntu op je harde schijf gaat heel eenvoudig via het System/Install-menu, nadat je de live distributie hebt opgestart. Eerst worden enkele vragen gesteld: Taal, toetsenbord, locatie en tijd, naam/inlognaam en wachtwoord. Ik heb alsnog Nederlands ingesteld (inderdaad stond er Nederlands en niet Dutch, maar verderop werd dat niet altijd consequent doorgevoerd) en het toetsenbord op Nederlands gezet. Ubuntu veronderstelde daarna maar vast dat ik in Nederland woon, in Amsterdam; andere plaatsnamen in Nederland vond ik niet.

Dan de schijfindeling, het hete hangijzer als je een nieuw besturingssysteem installeert. Ubuntu bleek ook op dit punt vriendelijk. Ik koos voor de automatische functie, waarna mijn C-schijf (die heet nu /dev/hda) keurig 50/50 werd opgedeeld voor het al aanwezige Windows en Ubuntu. Er werd een ext3 partitie en een swap partitie aangemaakt, GRUB (GRand Unified Bootloader, de Linux boot-manager) zou in de MBR (Master Boot Record) van hd0 komen. hd0 op z'n GRUB's is wat /dev/hda in Linux is, de eerste IDE harde schijf dus. Als u zich afvraagt wat ext3 is, wel, ext3 is het 3rd Extended Filesystem, het in Linux meest gebruikte bestandssysteem, net zoiets als NTFS voor Windows dus.

De installatie werd uitgevoerd. Voor ik het wist was deze voltooid. Na ca 10 mi-

nuten meldde de installatie zich gereed en ging het CD-laatje open om de bootdisk te verwijderen. Aan alles schijnt gedacht te zijn! Na het uitnemen van de disk klikte ik aan dat het systeem mocht herstarten.

Eerst kwam een scherm om me eraan te herinneren dat de bootdisk misschien nog uit de drive genomen moest worden. Na bevestiging met Return startte de PC op. Eerst bood GRUB me aan om te kiezen welk besturingssysteem op moest starten, ik heb het maar bij Ubuntu gelaten dat al standaard ingesteld was. Na een minuutje hoorde ik een korte roffel op de tam-tam en werd gevraagd naar mijn inlognaam en wachtwoord. Ziedaar: mijn eerste poging om Linux te installeren bleek geslaagd! Dezelfde bruine desktop, maar nu in het Nederlands.

Over het installeren van programma's onder Linux heb ik veel gruwelverhalen gelezen. Over verschillende distributies, sources en andere afschrikwekkende kreten. Uit nieuwsgierigheid was mijn eerste actie om via het menu Toepassingen - Installeren/verwijderen... (jaja, nu in het Nederlands) het spelletje Aardappelmantje te kiezen en te installeren. Natuurlijk, voor de kleinkinderen! Dat ging heel vlot, het programma werd van internet geplukt en even later kon ik het via het menu Toepassingen - Spelletjes bovenuit de alfabetische lijst opstarten. Ubuntu spreekt nu Nederlands, maar niet alle toepassingen zijn in het Nederlands. Aardappelmantje heet na het opstarten Potato Guy.

Jaja, van internet, maar waarom niet vanaf de DVD? Die moest ik natuurlijk eerst weer in de drive doen. Toen meldde Ubuntu keurig dat een device met software was gevonden en vroeg of daarnaar verder gekeken moest worden. Ja. Ubuntu startte het Synaptic-pakketbeheer op. Ik koos ervoor om nog een spelletje - maar nu dus vanaf de DVD - te installeren. Ook dat werkte prima, na luttele seconden was ook dit aardappeltje geschild.

Hoe verder?

Het was niet mijn bedoeling om een groot artikel te gaan schrijven over Ubuntu Linux. Als beginneling mis ik daar ook de kwalificaties voor. Eerlijk gezegd heeft Hans Lunsing van het DOSgg Linux Platform dit artikel gescreend en de grote fouten eruit gehaald. Dank je wel, Hans! Bovendien heeft in het oktobernummer 2006 van SoftwareBus al een uitgebreider artikel gestaan van Jan Stedehouder. Lees dat maar eens na, de 2006 jaargang van SoftwareBus vind je trouwens in PDF op de GigaHits 2007-01.

De DVD-versie van Ubuntu 6.10 vind je ook op deze GigaHits. Keurig bootable. Dus je kunt zelf direct aan de slag. Het is trouwens verstandig om niet zoveel risico's te nemen als ik op mijn (test) PC en te zorgen voor backups van je gegevens, want hoewel het allemaal gemakkelijk en vriendelijk ging, het kan ook fout gaan. Vooral als je zelf een fout in geeft!

ubuntu

Veel succes met Ubuntu Linux!